

I antikens hamnstäder

BOK: Tyrrhensk kust
FÖRFATTARE: Christoffer H. Ericsson
FÖRLAG: Litorale 2002, 138 s.
PRIS: Ca 29 euro

BÖCKER

Antikens Amerika kallar svensken Rolf Edberg södra Italien, Sicilien och det tyrrhenska havets kust. I historien förekommer området som Magna Graecia, det större Grekland. En del källor hävdar, att fickor av grekisk bosättning i Italien överlevde romarriket i sekler efter Västroms fall och att man i isolerade bergsbyar talade grekiska dialekter intill vår tid.

GREKERNAS inflytande vid västra Medelhavets kuster blev under antiken stort. Städer som Marseilles, Nice, Antibes, Alicante och Malaga härtammar från de grekiska kolonistatorer. Från Marseilles seglade greken Pythias förbi Herakles stoder och upp mot norr, ända till Hebriderna och, kanske, Norge.

Vinstockarna, fikonsträden och olivlundarna är arv från de grekiska bosättarna. När den unge Göran Schildt med sin Daphne på 1950-talet segla-

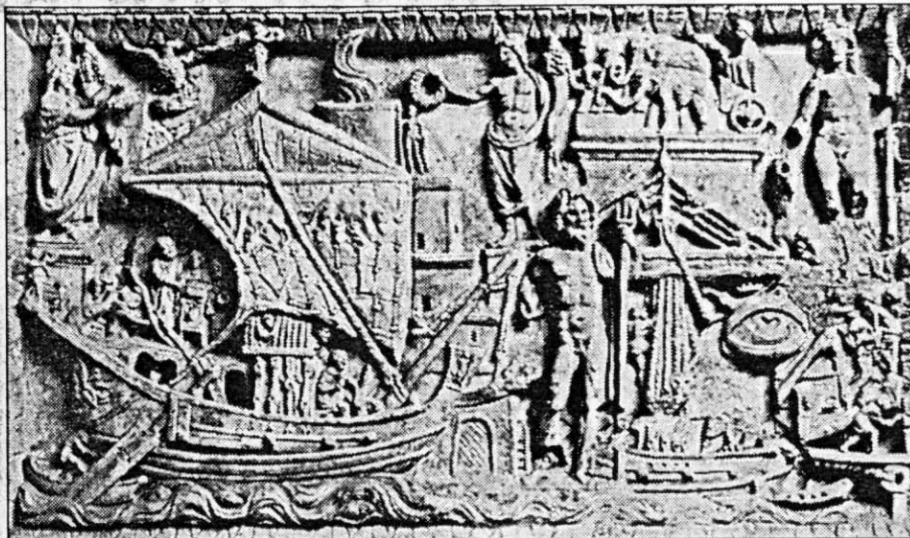
de kring det forna Storgrelands kuster, gjorde han det bokstavligen i Odysseus' kölvatten.

I HÖST HAR den eminente marinarkeologen och sjöhistorikern **Christoffer H. Ericsson** publicerat intryck av sina tidigare strövtåg i antika hamnstäder med deras rika minnen från fartyg och sjöfart i den romerska kejsartidens värld. **Tyrrhensk kust** kallar han sitt arbete.

Christoffer H. Ericsson inleder sina vandringar – i boken – på det bördiga Sicilien och i synnerhet beskriver han med stor kunnskap anläggningar och minnesmärken i den märkliga och blomstrande stadsstat som en gång var Syrakusa och en gång regerat av tyranner.

DEN ATENSKA strategens och odågans Alkibiades' namn är också förknippat med Syrakusa dit han efter en misslyckad attisk expedition en sista gång återvände med atenarnas fiender spartanerna. Christoffer H. Ericsson nöjer sig dock med nyktra beskrivningar av spåren av den försvunna civilisationen med förnuftiga rekonstruktioner av hur försvars-

"Tyrrhensk kust" är rikligt illustrerad. Här Tolonia-reliefen, påträffad vid Tibermyningen. Den uppfattas som den främsta källan gällande kejsartidens sjöfart och hamnliv.

verk, hamnar och kanaler kan ha sett ut.

Här är det inte fråga om skrivlystna populärförfattare som Alf Henrikson, som med sin "Antikens historier" har mycket färggrant att förtälja om den antika världens märkliga gestalter och deras öden.

ERICSSON kommenterar de tumultuariska skeendena sakligt: "Den atenska Sicilien-expeditionens upplösning är ett dramatiskt och tragiskt kapitel, där kulturnationen Athen väljer rollen av kallt imperia-

listisk erövrare, men faller på eget grepp och förlorar goda trupper, värdefulla fartyg och utbildad sjöfolk i ett debacle, som ruinerade det delisk-attiska sjöförbundet och kortvarigt gjorde Sparta till den grekiska övärldens ledande nation".

Författaren fortsätter efter Syrakusa – med strandhugg längs kusten i Campania för att sedan ägna de romerska kejsarnas viloplats Antium – dagens Anzio – en ingående studie. Kejsartidens Rom hade också behov av effektiva hamnar. Mobben i Rom utfordra-

des gratis och det krävdes en livlig verksamhet och navigerbara farleder för att den alexandriska veteflottan skulle kunna förse profanum vulgus i Rom, med bröd. Skådespel kunde man sätta i scen själv.

EN SÄRSKILT livfull skildring avslutar Christoffer H. Ericssons strövtåg längs den italienska västkusten. Berättelsen handlar om kejsar Caligulas nöjesskepp, som återfanns på botten av vulkansjön Nemi och som med sina otroliga dimensioner sporrade forskar-

nas nyfikenhet.

Ericsson anför, att skeppen aldrig var avsedda att segla, de var helt enkelt förtöjda nöjespalats. Mussolini såg sedan till att skrovresterna frilades och mättes., men under andra världskriget förföll vraken.

"Nemi-projektet är såsom en engångsprestation av den fascistiska regimen före de trista krigsäventyren lärorikt, och fyndbehandlingen allmänt föredömlig". Ericsson har i sin undervisning presenterat Nemi-projektet, så det torde vara känt bland yngre generationer marinarkeologer hos oss.

BOKEN "Tyrrhensk kust" är föredömligt väl och rikligt illustrerad med tanke på en intresserad och i ämnet i någon mån insatt läsare. Stor fotokonst är väl inte Ericssons bilder, men talande.

Jag uppfattar Ericssons bok som ett redovisande och t.o.m. tankeväckande arbete, rakt på sak utan den stora essäistikkens flor av symboler och stilblomster, men också utan dess lekfullhet och underhållande fäfånga.

RALF FRIBERG